

- *Nem.*

- *Na tessék akkor mesélni tovább. Mindent: Dést, Lápost, a szüleim láposiak.*

- Hogy hívták a szüleidet?

- *Kovács illetve Kerekes, de örmény gyökerűek, mert például az egyik nagymamámnak Mánya (Mányó) Annának, aki Alsókapnyikbányán született 1830-ban, a keresztszülei a Voith és Gajzágó családból valók voltak.*

- Mondd meg, hogy hívták a kapnikbányai orvost?

- *Nem tudom, nem is jártam ott soha.*

- Az is örmény volt. Egy olyan gyönyörű ember volt, Atyaúristen! Úgy hívták, ... öreg vagyok drága, ... nem tudom már.

És ezennel elérkeztem a mi családunkhoz. Először a **Kovácsokhoz**. Magyarláposon 1851 február 9-én **Martinus Kováts** et **Anna Mányó** házasságot kötött a már tíz éve a község főterén - piacán - álló kőtemplomban. Az eskető pap P. Lukás Nagy volt, a tanúk pedig *Jacobus Vojth, Cristophorus Burgya, Daniel Kováts, Antonius Vojth, Alexander Sánta, Nicolaus Ordacse*. Egy keresztlevelet is tudok idézni pár évvel későbből, éppen a kiegyezés idejéből.

1867 március 10-én született, és 18-án keresztelte meg P. Nagy Lukács lelkész *Mányó Antal* rom. kat. kántor-harangozó és *Kováts Margit* rom. kat. törvényes fiát, Mártont.

Keresztszülők voltak Tekintetes *Voith Jakab* és *Voith Katalin*.

A következő szemelvény több tanulsággal is szolgál. Meg kell persze jegyeznem, hogy a másolatot az 1939. IV. t. c. alapján adták ki 1941-ben, tehát az eredeti anyakönyv helyesírását nem láttam, de tény, hogy a Kivonat a Gyulafehérvári Egyházmegyében, Szolnok-Dobokai esperesi kerületben, Szolnok-Doboka vármegyében létező magyarláposi rom. kat. anyaegyház házassultjainak anyakönyvéből, 1892, azaz ezernyolcszáz-kilencvenkettő évi február hó /21/ huszonegyedik napjáról készült.

Megtudjuk belőle, hogy a korábban Mányónak írott kántor harangozó Antalnak a fia, *Mánya Márton* tanult emberré lett, és 25 évesen ügyvédi írnokként nősült Magyarláposról származik, de lakhelye Csolt.

A menyasszony *Lengyel Anna, Lengyel Lajos* és *Gopcsa Anna* leánya, 19 éves. Lakhelye Pecsétszeg. (A községhez tartozó falú B. J.) A tanúk neve *Gopcsa Joachim* és *Bányai János*.

Most pedig édesanyám családja, a **Kerekesek** következnek, de egy másik alkalommal.

Ennek érdekes története van, mert édesanyám és testvérei nem tudtak örmény gyökereikről, amelyek - bevallom -, elég régiek az 1670-es évek végére nyúlnak vissza. A családi iratok, amelyek egy része 1677-től a XIX. század közepéig fennmaradt, valamint szépapám „Vándorló könyve”.

* * *

„Ahhoz, hogy felfedezzünk egy új kontinenst, késznek kell lennünk arra, hogy elveszítsük a part biztonságát.”

(Brian Tracy)

* * *

A 70 esztendőös Kabdebó Lóránt professzort köszöntötték a Petőfi Irodalmi Múzeumban

A Miskolci Egyetem Szabó Lőrinc Kutatóhelye újabb eredményeinek bemutatása címmel Kabdebó Lóránt professzor emeritust köszöntötték 70. születésnapján 2006. október 3-án, Budapesten, a Károlyi-palota dísztermében. A kitűnő hangulatú ünnepi esten felszólalt többek között Patkó Gyula, a Miskolci Egyetem rektora, Fazekas Csaba, a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar dékánja és E. Csorba Csilla, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója. Az estet *Tarján Tamás* magas színvonalon vezette.

Az egykori tanítványok, majd munkatársak méltatták Kabdebó professzor irodalmi munkásságának állomásait, egyszerűségét, kitartását. Egyik szeretett munkahelye volt a Petőfi Irodalmi Múzeum, ahol a Hangtár vezetőjeként emlékezetes éveket töltöttek vele a kollégák. Munkásságának másik kiemelkedő helyszíne a Miskolci Egyetem, ahol nevéhez fűződik a Bölcsészettudományi Kar létrehozása.

A születésnap ünnepén neves irodalmárok mutatták be a következő könyveket: *Kabdebó Lóránt: Szabó Lőrinc „pere”* (Argumentum Kiadó), *Kabdebó Lóránt: „Ritkul és derül az éjszaka”*. *Harc az elégiáért* - tanulmánykötet (Csokonai Kiadó), *Dobos Marianne: „...nekünk a vihart állni kell”* (Í és É Bt.), valamint *Akkor is karácsony volt - Adventre várva* 1989 (Napkút Kiadó) című könyveit, továbbá Felsze-

ghy Sára: „*Álommá zsongul a tücsökzene*” - Szabó Lőrinc betegségei (Miskolci Egyetem - Szabó Lőrinc Füzetek 7.) és *Szele Bálint: Jean Monnet, Európa atyja* (Csokonai Kiadó) című köteteket.

A kiemelkedő ünnepi esemény az örmény származású professzor emeritus köszöntő beszédével zárult.

Kabdebó Lóránt: Budapesten született 1936-ban. 1990 óta az irodalom- tudomány doktora. A Miskolci Egyetem Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszéke egyetemi tanára. A modern magyar költészet történet egyik kiemelkedő kutatója. Széles filológiai alapozású kutatásai utóbb nemcsak a Szabó Lőrinc-kutatás kérdéseit változtatták meg termékenyen, hanem vezetésével számos fiatal kutató is elkötelezte magát a modern irodalmi kánon megújítása mellett. Tudományszervező munkássága az utóbbi években nemcsak egy új bölcsészkar létesítésére összpontosult, hanem olyan publikációs gyakorlat kiépítésére is, amely vezető fórumokon juttatta szóhoz a szakmai utánpótlás legjobbjait. Több önálló kötete jelent meg, forráskiadásainak, tanulmányainak száma is jelentős.

Frigyesy Ágnes

* * *

Anahit Simonján

Egy örmény zarándokútja Erdélybe

Amikor először 2006. februárjában Dr. Issekutz Saroltától, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnökszövegétől meghívást kaptam, hogy tiszteletbeli vendégként vegyek részt 2006. augusztus 22. és 29. között tervezett erdélyi útjukon, melynek céljával az erdélyi magyar és örmény települések, valamint műemlékek felkeresését tűzték ki, még alig mertem elhinni, hogy végre megvalósulhat régi álmom, és ellátogathatok azokra a helyekre, amelyekről moszkvai egyetemistaként a magyar nyelvet, illetve az erdélyi örmény kultúrát tanulmányozva már hallottam, de eddig csak könyvekből olvashattam róluk.

Reményem, hogy Erdélybe utazhatok, már-már szertefoszlni látszott, hiszen egy hónapig szinte hiába vártam a magyar vízumot (a romániai vízumot néhány nap alatt sikerült beszereznem), de szerencsére még időben megérkezett ez is. Az Örmény Köztársaság Kulturális Minisztériuma is örömmel fogadta, és támogatta utamat, hiszen ezen erdélyi út alkalmával lehetőség nyílt arra, hogy a ma Magyarországon és Erdélyben élő örmény származású emberekkel találkozzam és hírt hozzak róluk. A magyar-román határon átlépve, és néhány magyar településen átutazva, még mindig nem tudtam elhinni, hogy valóban Erdélyben járok. Amikor azonban a gyergyószentmiklósi templomban az idős Mária néni, a templom gondnoka meghitt hangulatban kezdett mesélni az örmény családról, a templomban évszázadok óta tartott misék rendjéről, melyek végén az örmény szent szavakkal, „Hanun hor ev vordvo jev hogvujn szrbo” vetnek keresztet, akkor hittem el igazán, hogy egyik legnagyobb álmom megvalósult, és e híres erdélyi örmény műemlék előtt hajthatok fejet. Könnyeimet nem tudtam elfojtani.

Az utána következő napokon is számos megható élményben volt részem Szamosújváron az örmény katolikus plébánián, ahol találkozhattam *Szakács Endre* plébánossal, és megnézhettem az örmény katolikus főtemplomot, majd Csíkszépvízen és Kolozsváron, ahol örmény családok találkozóján vehettem részt, és új ismeretségeket köthettem. Székelyudvarhelyen nagy meglepetés várt engem: megismerhettem *Aram Bodurjan* fiatal zenetanárt, akinek nagyapjának testvére, *Mkörtics Bodurjan*, híres örmény főpap volt, sírja Ecsmiadzinban, az Örmény Apostoli Egyház székhelyén áll. Most e sorokat írva is könnyeimmel küszködöm.

A szép emlékekből egy erős érzés született: a megismert embereken és műemlékeken keresztül egy új világ nyílt meg előttem, amely korábban szinte elképzelhetetlen és megfoghatatlan volt számomra. Egy biztos, mindezen találkozásokról és ismeretségekről egész könyvet lehetne írni.

Egy kicsit magáról az útról is szeretnék néhány szót szólni. Az erdélyi út, amely az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület 10. jubileumi útja volt, a Honismereti Műhely nevet viselte. Történelmi, kulturális és népi ismeretekkel egyaránt gazdagodtunk. Kicsit úgy éreztem, hogy ez az utazás a magyar és örmény származású magyarok zarándokútja volt őseink földjére. Az utazás hagyományosan magyar pálinkával való koccintással kezdődött, de az idei útra Örményországból érkezett lavas (örmény lepénykenyér), szőlő és őszibarack is csatlakozott. Számomra nagyon-nagy újdonság volt, hogy minden helyen a csoportból valaki az adott községhez vagy műemlékhez fűződő verset vagy éneket adott elő, és a híres emberekről is megemlékeztünk.

Csoportvezetőnk, *Dr. Szarka György*, oly sok és érdekes ismeretet adott át, amelyet könyvekből nem is lehetett volna elolvasni, hogy igazi „járó enciklopédiának” nevezhetnénk. Az utazás közben pedig a 44